

Työttömien Keskusjärjestö ry
Rahakamarinportti 3 A, 3. krs, 00240 Helsinki
Puh. 040 547 7090 • Y-tunnus 1003909-9
<http://www.tvy.fi> • etunimi.sukunimi@tvy.fi tai toimisto@tvy.fi

Työttömien Keskusjärjestö ry / Maakuntavaaliteesit 2018

Työllisyyspalvelut tulevat uudistumaan kokonaan tulevassa maakuntamallissa. Maakunnat ovat itsehallintoalueita, joissa maakunnan poliittiset prioriteetit määrittelevät, miten työllisyyteen panostetaan. Keskeinen haaste on, miten työttömien yhdenvertaiset palvelut turvataan 18 itsehallintoalueella.

Kasvupalvelu-uudistuksessa resursseja on lisättävä ja uudistettava siten, että työttömiä palvellaan kumppaneina ihmisarvoa kunnioittaen, ei ainoastaan toimenpiteiden kohteina. Tulevissa maakunnan palveluissa tulee arvioida asiakkaiden kokonaishyvinvointi.

Työttömien Keskusjärjestö painottaa, että tulevassa maakuntamallissa:

- **Työttömille on tarjottava palkkatöitä elämäntilanteet huomioiden. Palvelu- sekä uraohjausta on tarjottava omavalmentajamallilla, jolla turvataan henkilökohtainen, asiakaslähtöinen palvelu.**

Työttömien Keskusjärjestö pitää tärkeänä, että erilaisissa kokeiluissa saadut hyvät työllisyyden edistämiseen liittyvät toimintamallit jaetaan ja jalkautetaan eteenpäin kentälle. Esimerkiksi Pirkanmaalla on käynnissä työvoima- ja yrityspalvelujen alueellinen kokeilu kymmenessä kunnassa ajalla 1.8.2017-31.12.2018. Kokeilussa on kehitetty ns. omavalmentajamallia, jossa asiakkaat saavat henkilökohtaista palvelua omassa kunnassaan ja voivat asioida työllistymiseen liittyvissä asioissa yhden toimijan kanssa.

Työttömien keskusjärjestön mielestä on tarpeellista, että asiakas saa kasvokkaista palvelua ja hänellä olisi sama asiakaspalvelija. Työtarjouksissa tulee ottaa huomioon asiakkaan henkilökohtainen elämäntilanne mm. mahdolliset sairaudet ja muut työkykyä rajoittavat tekijät. Työ ei välttämättä ole aina työttömän ensisijainen tarve, vaan hän saattaa ensin tarvita työkyvyn edistämiseen liittyviä palveluita kuten sosiaali- ja terveystyöpalveluita. Palveluohjauksessa asiakkaan rooli tulee muuttua objektista subjektiksi eli asiakkaan henkilökohtaiset tarpeet tulee kuulla ja tiedostaa.

- **Järjestöt huomioidaan yhteistyökumppaneina maakuntastrategioissa työllisyyden edistäjinä sekä sosiaali- ja terveystyöpalveluiden järjestäjinä. Lisäksi jokaiseen perustettavaan maakuntaan tulee laatia maakunnallinen järjestöstrategia.**

Vireillä olevissa ja toistaiseksi vahvistamattomissa aluekehittämis- ja kasvupalvelulaeissa ei ole mainittu yhdistyksiä eli kolmatta sektoria maakunnan kumppanina. Kun laissa ei mainita yhdistyksiä työllisyyspalvelujen kumppanina, ei maakunta välttämättä tiedosta palvelurakennemuutoksessaan järjestöjen olemassaoloa ja niiden tarjoamia palveluja ja mahdollisuuksia työttömyyden hoidossa. Vaarana on, että paikallisten yhdistysten erityisosaaminen ja palvelut karsiutuvat kokonaan pois maakuntamallissa. Yleishyödyllinen yhdistys voi omalla erityisosaamisellaan tukea kunnan/maakunnan hyvinvointia. Yhdistykset tarjoavat mm. palkkatukitoita ja kuntouttavaa työtoimintaa. Kolmas sektori on julkista palvelua tukevaa toimintaa.

Jotta kolmannen sektorin osaaminen voidaan käyttää hyödyksi, tulee maakuntiin laatia järjestöstrategia. Strategiassa selvitetään alueen järjestötoimijat, niiden tuottama

osaaminen ja palvelut. Järjestöstrategia toimii maakuntavaltuustolle työkaluna palveluiden kehittämisessä.

- **Luodaan maakunnan ja järjestöjen yhteistyötä edistävä järjestöasioiden neuvottelukunta.**

Järjestöasioiden neuvottelukunnan roolina on määritellä ja aikatauluttaa tekemistä, tuoda esille kentän tarpeita ja tehdä ehdotuksia toimenpiteistä. Jos maakunnan toimintaympäristössä tapahtuu muutoksia esimerkiksi työllisyyteen ja palvelujen järjestämiseen liittyen, neuvottelukunta voi tuoda asioita ja tietoa ruohonjuuritasolta maakunnan käsittelyyn.

- **Laaditaan maakuntiin osallisuussuunnitelma sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelma. Näissä työryhmissä tulee olla myös järjestötoimijoiden edustus.**

Osallisuussuunnitelmassa sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmassa määritellään painopisteet, miten maakunta mieltää tehtävänsä näissä kysymyksissä. Onko esimerkiksi syrjäytymisen ehkäiseminen terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä? Jos syrjäytymistä ei tunnisteta maakuntaa koskettavana ilmiönä, asialle ei välttämättä tehdä mitään. Järjestötoimijoilla on pitkä historia ja kokemus osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Järjestötoiminnassa kehitetyt työkalut, menetelmät ja osaaminen tulee ottaa huomioon maakunnissa.

- **Työttömien työkyvyn arviointi ja kuntoutus johdonmukaiseksi ja kattavaksi palveluksi osana sote-uudistusta.**

Työttömillä on lakisääteinen oikeus maksuttomaan terveystarkastukseen, mutta työttömät tuntevat tätä oikeuttaan varsin heikosti. Kunnat ovat velvollisia järjestämään terveystarkastuksen, käytännöt tarkastuksen järjestämisessä vaihtelevat eri puolilla maata kuitenkin suuresti. Työttömien Keskusjärjestö painottaa, että työttömien terveystarkastukset, työkyvyn arviointi ja kuntoutuksen seuranta tulee määritellä sote-uudistuksessa ja niille tulee luoda kattava ja johdonmukainen palvelupolku.

Kuntoutujien tulee saada tarvitsemansa kuntoutuspalvelut oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti. Kuntoutujille tulee myös tarjota riittävästi tietoa palvelujen saatavuudesta.

- **Palkkatukimäärärahoja on lisättävä ja kohdennettava pitkäaikaistyöttömyyden purkamiseen.**

Työttömien yhdistysten palkkatuella rahoitettujen työpaikkojen kysyntä on suurta. Yhdistykset voisivat järjestää enemmän työpaikkoja, jos palkkatukea olisi saatavana. Ison ongelman aiheuttaa nykyäänösten mukainen valtakunnallinen järjestöjen palkkatuen 3000 htv:n katto (65 % työaika 100 %:lla tuella), jolloin monella alueella palkkatukivarat ja yhdistysten mahdollisuus palkkatukityöllistämiseen loppuu jo alkuvuoden aikana.

Työttömien Keskusjärjestön mielestä palkkatukimalli tulee säilyttää tulevissa maakunnissa yhtenä työllisyyden edistämiskeinona ja sille tulee turvata riittävät määrärahat.

Työttömien Keskusjärjestö ry
Rahakamarinportti 3 A, 3. krs, 00240 Helsinki
Puh. 040 547 7090 • Y-tunnus 1003909-9

<http://www.tvy.fi> • etunimi.sukunimi@tvy.fi tai toimisto@tvy.fi

Järjestelmässä tulee taata myös viiveettömät palkkatuen maksatukset. Nyt monet yhdistykset kärsivät maksatuksen viiveistä johtuen KEHA-keskusten toiminnasta. Viiveet voivat olla useita kuukausia. Yhdistysten taloudelle tilanne voi muodostua kestäättömäksi, kun yleishyödyllisillä yhdistyksillä ei ole omia pääomia.

- **Maakuntien budjettiin on korvamerkittävä rahaa yrityksille, yhteisöille ja yhdistyksille, joiden erityinen tehtävä on pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työllistäminen.**

Pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työllistäminen tulee huomioida maakuntaudistuksessa varaamalla budjettiin korvamerkittyä rahaa työllisyyspoliittisiin avustuksiin. Työllisyyspoliittisella avustuksella turvataan järjestöjen mahdollisuuksia poluttaa vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia ihmisiä avoimille työmarkkinoille. Työttömien Keskusjärjestö katsoo, että ketään ei saa jättää oman onnensa nojaan työmarkkinoille pääsemiseksi. Ihmisen tulee voida säilyttää itsenäisyytensä häntä koskeissa asioissa. Syrjäytymistä on ehkäistävä.

- **Työttömille turvattava asiakasseteli tai henkilökohtainen budjetti työllisyyspalvelujen turvaamiseksi.**

Työttömän oikeuksien ja valinnanvapauden turvaamiseksi hänelle on turvattava asiakasseteli tai henkilökohtainen budjetti työllisyyspalvelujen turvaamiseksi. Jos maakunta hankkii työllisyyspalveluja yksityisiltä markkinoilta, tulee kilpailutuksissa selkeästi määritellä, mitä ja millaisia palveluja työttömällä on mahdollisuus saada. Samoin palveluille tulee määritellä laatukriteerit. Niiden täyttymistä tulee seurata palvelun aikana mm. asiakaskyselyin. Myös maakunnan itsensä ja kuntien tuottamille palveluille tulee luoda laatukriteerit ja seurantajärjestelmä. Työttömälle on tarjottava tarkoituksenmukaista työllisyyspalvelua.

Työttömien Keskusjärjestö kannustaa työttömiä osallistumaan aktiivisesti maakuntavaaleihin sekä ehdokkaina että äänestäjinä. Vaalit pidetään lokakuussa 2018.

Lisätietoja

Puheenjohtaja Irma Hirsjärvi, 050 5915641, irma.hirsjarvi@tvy.fi

Toiminnanjohtaja Jukka Haapakoski, 050 577 2580, jukka.haapakoski@tvy.fi

Viestinnän asiantuntija Leena Valkonen, 044 717 7277, leena.valkonen@tvy.fi